

Ivan Restović
Institut za filozofiju
irestovic@ifzg.hr

Godišnja konferencija Udruge za promicanje filozofije
Nasljeđe u filozofiji: kontinuitet i promjene
Institut za filozofiju, Zagreb, 25.10. 2024.

Feministička logika, kontekst otkrića i kontekst opravdanja

U zadnjih nekoliko godina javlja se povećan interes za feminističku filozofiju logike. Budući da navedeno istraživačko polje još uvijek nije toliko etablirano poput nekih drugih feminističkih intervencija u filozofiju (primjerice feminističke filozofije jezika ili feminističke epistemologije), glavno je pitanje u literaturi ono utemeljujuće: „Što je (ako uopće jest) 'feministička logika'“. U izlaganju razmatram dvije ponuđene definicije feminističke logike nastale po uzoru na dva značajna pristupa iz šireg područja feminističke filozofije *znanosti*. Tako feminističke logika može biti: i) logika vođena feminističkim vrijednostima ili ii) logika proizašla iz feminističkih stajališta. Te definicije analiziram kroz prizmu podjele na kontekst otkrića i kontekst opravdanja. U izlaganju tvrdim da navedene definicije feminističke logike postavljaju feminističke preuvjete kontekstu *otkrića*, ali da neka logika može biti feministička i ako to ne čini. Za feminističku logiku nužno je jedino, pokušat ću pokazati, to da ima feministički kontekst *opravdanja*. Takvo, manje zahtjevno, poimanje toga što feministička logika jest i treba biti iznosi Val Plumwood, koja feminističku logiku vidi kao logiku koja ne dopušta rigidne i pretjerane diferencijacije (pa je tako njen fokus na kritici operatora *negacije*, ponajviše u klasičnoj logici). Stoga za nju nije važno kako je neka logika nastala, već što se s njom može ili ne može u kontekstu borbe protiv (jezične, pojmovne) opresije. Kao primjer ili studiju slučaja jedne feminističke logike koja nije nastala u feminističkom kontekstu – ali je kasnije pronašla feminističko opravdanje – navodim vlastiti rad na *fuzzy* (neizrazitoj) logici rodnog identiteta. Tu sam logiku otkrio takoreći slučajno, da bih tek kasnije saznao za Plumwoodin rad i ustanovio da moj „fuzzy rodni šesterokut“ zadovoljava njezina tri uvjeta za feminističku logiku.